

Ding Meng: Česká předložková spojení se statickým lokálním významem a jejich ekvivalenty v čínštině

Ústav bohemistiky pro cizince a komunikace neslyšících FF UK

Posudek vedoucí diplomové práce

Předkládaná diplomová práce se v kontrastivní perspektivě věnuje způsobům vyjadřování statické lokalizace v češtině a čínštině na základě srovnání českých předložkových spojení se statickým místním významem a jejich čínských ekvivalentů, jež byly excerpovány z *Povídek* a *Nových povídek* od Zdeňka Svěráka a jejich překladů do čínštiny. Práce na základě analýzy konkrétních jazykových dat nabízí detailní vhled do různých způsobů vyjadřování statické lokalizace v češtině a čínštině a jejich komplexních vztahů, a to zejména v případě předložkových spojení s prepozicemi *na*, *v* a *u*.

Diplomantka při zpracování diplomové práce postupovala aktivně a samostatně, od volby tématu přes výběr zdrojového textu, metodologii excerptce, zpracování získaných jazykových dat, jejich analýzy až po napsání samotné práce. Obtížnější fáze práce (přesné vymezení předmětu zkoumání, způsoby třídění a analýzy dat, terminologické otázky, struktura práce) se staly předmětem několika konzultací, jež přispěly k vyjasnění uvedených problémů. Komentáře a připomínky k prefinální verzi textu diplomantka vždy zohlednila a zapracovala, což také přispělo k výsledné kvalitě práce.

1. Koncepce práce

Diplomová práce má jasně formulovaný cíl, hypotézy i metodu. Celek práce má logickou strukturu, vyznačuje se vysokou mírou koherence a provázanosti jak mezi teoretickou a praktickou částí, tak mezi jednotlivými kapitolami, podkapitolami, oddíly a přílohami, a to na úrovni obsahové i formulační.

Teoretická část práce poskytuje základ pro výzkum, jehož východiska a výsledky jsou prezentovány v části praktické. V teoretické části práce je vymezen předmět výzkumu a následně jsou přehledně a srozumitelně vyloženy české a čínské způsoby vyjádření statického prostorového vztahu, v nezbytném vnitrojazykovém kontextu i z hlediska srovnání výrazových prostředků v obou jazycích. Na tomto základě jsou stanoveny hypotézy, jež jsou ověřovány empirickým výzkumem v praktické části práce.

V teoretické části práce je patrná snaha o co nejpřesnější vymezení předmětu zkoumání i stanovení způsobu, jakým budou česká předložková spojení porovnáвана s jejich čínskými ekvivalenty. V této souvislosti kladně hodnotím podkapitolu 1.3 *Předložková spojení v češtině*, jež se věnuje nejjednoduššímu definování toho, co bude v rámci práce považováno za předložkové spojení se statickým místním významem. Diplomantka si byla vědoma nejednoznačné hranice mezi valenčním a volným předložkovým doplněním sloves a na základě Čermákovy klasifikace funkcí předložek (Čermák, 1996) a dvou různých popisů valence (Panevová, 2014, 2019; Grepl a Karlík, 1995) jednoznačně stanovila, která česká předložková spojení se stanou předmětem excerptce z literárního textu.

V závěru práce jsou shrnuty klíčové poznatky z provedeného výzkumu, jež potvrzují platnost obou hypotéz zformulovaných v teoretické části.

Hodnocení: A

2. Metodologie a zpracování dat

V kapitole věnované metodologii v úvodu praktické části práce diplomantka na základě úvah z teoretické části specifikovala pravidla excerptce a přesně popsala postup zpracování, třídění a analýzy dat, k nimž přistoupila s velkou pečlivostí. K jednotlivým českým předložkovým spojení vyhledala ekvivalentní způsoby vyjádření v čínštině, detailně popsala doložené výrazové prostředky

a u frekventovaných předložkových spojení vzala v úvahu také sémantiku připojených substantiv. Výsledky analýzy jsou prezentovány v grafech, jež jsou v textu náležitě okomentovány a doplněny konkrétními příklady. Výklad rovněž odkazuje na soubory excerpt uspořádaných do excelových tabulek, které tvoří přílohu práce.

Každá podkapitola je doplněna souhrnem, jež zobecňuje zjištěné tendence a uvádí je do vztahu se závěry teoretické části. Diplomantka nepřistupuje k neodůvodněným generalizacím a je si vědoma toho, že přesné syntaktické a sémantické ekvivalenty v češtině a čínštině neexistují. Bere v úvahu kontextovou závislost jednotlivých výrazů i možné překladatelské adaptace a s vědomím těchto limitů formuluje své závěry.

Hodnocení: **A**

3. Práce s odbornou literaturou

Diplomantka prostudovala relevantní odbornou literaturu a náležitým způsobem s ní pracuje. Zejména ve druhé kapitole věnované vyjadřování lokalizace v čínštině se autorka musela vypořádat s řadou problémů plynoucích z odlišnosti popisu čínské gramatiky a různých přístupů k problematice předložek. S tím souvisely i nemalé problémy terminologické, které autorka na několika místech práce komentuje. Někdy bylo třeba vybrat nejvhodnější termín z řady vzájemně si konkurujících označení, jindy se jednalo o překlady z angličtiny. V některých případech bylo nutné zvolit označení vlastní, zejména tam, kde by termín kolidoval s popisem české gramatiky (např. termín ukazovací zájmeno pro výrazy *tam* a *tady*). Terminologických odlišností si je diplomantka vědoma i v českém kontextu (např. odlišné pojetí aktantu u Panevové a Grepla a Karlíka).

Hodnocení: **A**

4. Formální úroveň práce

Práce má požadovaný rozsah a obsahuje všechny formální náležitosti. Text je na adekvátní jazykové úrovni, překlepy a pravopisné chyby se vyskytují zcela ojediněle. Autorka způsobem strukturace a formulace textu prokazuje znalost odborné normy. Všechna použitá literatura je řádně a jednotně citována; užití grafů, schémat a dalších grafických možností je plně funkční.

Hodnocení: **A**

Celkové hodnocení: Předkládaná diplomová práce zcela splňuje nároky na ni kladené, a proto ji doporučuji k obhajobě s celkovým hodnocením **výborně**.

Otázka k obhajobě:

Jak mohou být zjištění, ke kterým jste v rámci DP dospěla, využita ve výuce češtiny pro cizince, konkrétně při výkladu českých předložek a předložkových spojení čínským mluvčím?

V Praze 18. 1. 2024

Mgr. Andrea Hudousková, Ph.D.
ÚBN FF UK